

Socialdepartementet

Adressater:
Se bilaga

Uppdrag att kraftsamla mot organiserad brottslighet i välfärden

Regeringens beslut

Regeringen ger Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket i uppdrag att gemensamt kraftsamla mot organiserad brottslighet och den kriminella ekonomin i välfärden. Myndigheterna ska intensifiera arbetet med att motverka organiserad brottslighet i hälso- och sjukvården, tandvården, socialtjänst- och LSS-verksamheterna, socialförsäkringen samt inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Uppdraget syftar till att bekämpa den kriminella ekonomin och stänga ute organiserad brottslighet från några av välfärdens mest brottsutsatta områden. Uppdraget ska bidra till att fler och snabbare beslut fattas om att till exempel återkalla ett tillstånd, stoppa en ersättning, säga upp ett avtal eller stänga ned verksamheter som bedrivs av oseriösa aktörer i offentligfinansierad välfärd, där det finns skäl för detta.

Med utgångspunkt i Polismyndighetens lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige (Ju2023/01941, Ju2024/02573) och annan relevant myndighetsinformation om hur organiserad brottslighet verkar inom välfärden ska berörda myndigheter

- kontrollera sina respektive myndighetsbeslut och utbetalningar för de individer, företrädare och privata utförare som förekommer i lägesbilder och myndighetsrapporter om organiserad brottslighet i välfärden (IVO, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten),

- om kontrollen av myndighetsbesluten och utbetalningarna visar att det finns skäl att anta att ett tillstånd bör återkallas eller att en ersättning ska återkrävas, inte längre betalas ut eller krediteras ett skattekonto, t.ex. inleda en ny ägar- och ledningsprövning (IVO) respektive en ny prövning av beslut om eller rätten till ersättning (Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten),
- vidta åtgärder för att hindra att individer, företrädare och privata aktörer från organiserad brottslighet på falska grunder återinträder i välfärdssystemen, samt
- fortsätta kartlägga i vilken utsträckning de individer, företrädare och privata utförare som förekommer i lägesbilder och myndighetsrapporter om organiserad brottslighet i välfärden också anträffas inom myndigheternas respektive ansvarsområde, samt rör sig mellan olika myndigheter.

Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, IVO, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket ska

- bistå varandra med information, erfarenhet och resurser, såväl på strategisk nivå som operativ nivå, i syfte att öka takten och effektiviteten i arbetet med att förhindra oseriösa aktörer och individer kopplade till organiserad brottslighet i välfärden,
- bistå med strategiskt och systematiskt stöd till kommuner och regioner i arbetet med att förhindra oseriösa aktörer och individer kopplade till organiserad brottslighet i välfärden.

Uppdraget ska utföras i samverkan med övriga myndigheter i den myndighetsgemensamma samverkan mot organiserad brottslighet, där bl.a. Migrationsverket och Utbetalningsmyndigheten kan vara betydelsefulla i sammanhanget, och i samråd med Sveriges Kommuner och Regioner, enskilda kommuner och regioner samt vid behov andra relevanta aktörer. Under genomförandet ska dialog föras med Socialstyrelsen i syfte att bidra till uppbyggnaden av forumet för lärande och kunskapsspridning om välfärdsbrottslighet (S2025/00474). Kunskap och erfarenheter ska inhämtas från Brottsförebyggande rådet och Upphandlingsmyndigheten. Befintliga samverkansformer och etablerade strukturer ska i möjligaste mån användas för det arbete som bedrivs inom uppdraget.

Myndigheterna ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet, Arbetsmarknadsdepartementet och

Justitiedepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider. Försäkringskassan ska ansvara för att leda och samordna arbetet med uppdraget och dess redovisningar.

Myndigheterna ska senast före utgången av november 2025 och senast före utgången av april 2026 lämna en gemensam skriftlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet, Justitiedepartementet och Finansdepartementet). Myndigheterna ska före utgången av september 2027 lämna en gemensam skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet, Justitiedepartementet och Finansdepartementet).

I redovisningarna ska myndigheterna redogöra för hur arbetet med att motverka organiserad brottslighet i välfärden fortskrider, bland annat genom att redovisa ärendeutvecklingen avseende ägar- och ledningsprövningen i tillsynen (IVO) och ärendeutvecklingen för ärenden där ersättning återkrävs eller inte längre betalas ut (Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten). I redovisningarna ska även eventuella identifierade svårigheter eller hinder i arbetet beskrivas översiktligt.

Om hela eller delar av redovisningen bedöms innehålla säkerhetsskyddsklassificerad eller sekretessbelagd information ska sådan redovisas i särskild ordning.

Redovisningarna av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Sedan 2009 arbetar flera myndigheter gemensamt mot organiserad brottslighet genom underrättelser och operativa insatser mot kriminella individer, nätverk och fenomen (Ju2008/5776). Vid Polismyndigheten finns ett sekretariat som stöd för arbetet. De myndigheter som genom en uppgift i sin instruktion ingår är Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket, Utbetalningsmyndigheten och Åklagarmyndigheten. Det finns även tolv myndigheter som ingår som s.k. nätverksmyndigheter och dessa är

Arbetsmiljöverket, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden, Finansinspektionen, Inspektionen för vård och omsorg, Lantmäteriet, Livsmedelsverket, Naturvårdsverket, Statens Institutionsstyrelse, Trafikverket, Transportstyrelsen samt Länsstyrelsen i Stockholms län som samordnar övriga länsstyrelser i satsningen. Till stöd för arbetet finns bland annat lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet och tillhörande förordning. Lagen innebär att myndigheterna som omfattas har en skyldighet att dela information inom ramen för arbetet med insatser m.m.

Regeringens samlade bedömning av flera myndighetsrapporter och lägesbilder om organiserad brottslighet och bidragsbrottslighet i välfärden är att hälso- och sjukvården, tandvården, socialtjänst- och LSS-verksamheter, socialförsäkringen och den arbetsmarknadspolitiska verksamheten är områden som är särskilt utsatta för organiserad brottslighet. Bland dessa rapporter finns Polismyndighetens lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige (Ju2023/01941, Ju2024/02573), en rapport från myndigheterna i den myndighetsgemensamma samverkan mot organiserad brottslighet med titeln Delanalys 1 Tecken på missbruk av Försäkringskassans förmåner hos den organiserad brottsligheten och hur den verkar inom assistansersättningen (A220.933/2025), Polismyndighetens rapport SiS och HVB-hem, Studie avseende kopplingar till den grovt organiserade brottsligheten (HD5800-4/2024), Försäkringskassans rapport Lägesbilden Försäkringskassans allvarligaste risker för felaktiga utbetalningar och bidragsbrott 2023 (FK 2023/034573), samt Arbetsförmedlingens rapport Organiserad brottslighet 2024 – en lägesbild (AF 2024/0038 3268) och Arbetsförmedlingens rapport Motverka felaktiga utbetalningar till företag (A2025/00262).

Som regeringen lyfter fram i den nationella strategin mot organiserad brottslighet (skr. 2023/24:67) är brott mot välfärden en lukrativ inkomstkälla för organiserad brottslighet. Det handlar såväl om att kriminella aktörer på felaktiga grunder systematiskt tillskansar sig bidrag och ersättningar, som att de driver välfärdsverksamhet för att komma åt offentliga medel. Förutom att våra välfärdssystem utnyttjas och offentliga medel används för återinvesteringar i kriminell verksamhet riskerar välfärdsbrottslighet att leda till att personer inte får den vård och omsorg de har behov av och har rätt till. För att stoppa organiserad brottslighet och andra oegentligheter som inte är förenliga med gällande lagstiftning behöver den kriminella ekonomin slås sönder och hela samhällets samlade förmåga behöver användas för att

åstadkomma detta. Fördjupad samverkan mellan statliga myndigheter, kommuner, regioner och näringsliv är därför angeläget, liksom internationellt samarbete.

Regeringen har vidtagit ett flertal åtgärder för att motverka brott mot välfärdssystemen. Regeringen har bland annat beslutat om tre regeringsuppdrag till IVO för en förstärkt tillsyn för att motverka välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården och tandvården (S2024/00037), omsorgen (S2024/00041) samt stödboende och hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga (S2024/01643). Regeringen inrättade i juli 2023 en delegation för brottsförebyggande åtgärder inom socialtjänstens område (S 2023:C). Den 12 mars 2025 gav regeringen Socialstyrelsen i uppdrag att utveckla och hålla samman ett nationellt forum för lärande och kunskapsspridning om välfärdsbrottslighet (S2025/00474). Regeringen tillsatte i april 2025 en utredning om effektivare åtgärder mot välfärdsbrott och ökad förutsebarhet inom personlig assistans (dir. 2025:40) som ska föreslå åtgärder som gör systemet för personlig assistans motståndskraftigt mot välfärdsbrottslighet. Den 24 april 2025 fattade regeringen beslut om lagrådsremissen Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse. I lagrådsremissen lämnar regeringen förslag på en ny generell sekretessbrytande bestämmelse med innebörden att sekretess enligt 21–40 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som huvudregel inte ska hindra att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om det behövs bl.a. för att förebygga eller förhindra att en ekonomisk förmån, ett ekonomiskt stöd, en skatt eller en avgift beslutas, betalas ut eller tillgodoräknas felaktigt eller med ett för högt eller ett för lågt belopp. En uppgift får också lämnas ut om det behövs för att upptäcka eller utreda redan inträffade felaktigheter avseende utbetalningar och tillgodoräknanden. I propositionen Bättre verktyg för kontroll – uppgiftsinhämtning inom socialförsäkringen och ekonomiskt bistånd (prop. 2024/25:179) föreslår regeringen att banker, försäkringsbolag, anordnare av personlig assistans och arbetsgivare ska få en utökad skyldighet att lämna viktig information som Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten behöver i kampen mot bidragsbrott och organiserad brottslighet. I mars 2025 infördes en möjlighet i 108 kap. socialförsäkringsbalken att genom betalningssäkring låsa tillgångar vid återkrav av socialförsäkringsförmåner i syfte att förhindra att kriminella gömmer undan tillgångar och sedan den 1 april 2025 finns lagen (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna som ger ett antal statliga myndigheter

samt kommuner, regioner och skolor en skyldighet att både på begäran och på eget initiativ lämna uppgifter till Polismyndigheten och övriga brottsbekämpande myndigheter. Lagen (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet trädde i kraft den 1 juli 2024. Lagen innebär en skyldighet för vissa statliga myndigheter samt kommuner och arbetslöshetskassor att dela information med varandra för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Regeringen har inrättat Utbetalningsmyndigheten, vars övergripande uppdrag är att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Regeringens arbete för att på olika sätt motverka organiserad brottslighet i välfärden är omfattande. Det står dock klart att mer behöver göras och att takten behöver öka. Bland annat behöver samverkan mellan kommuner, regioner och myndigheter förbättras. Aktörer inom organiserad brottslighet och andra kriminella aktörer utnyttjar den svenska välfärden. Det göder inte bara den kriminella ekonomin, utan det drabbar också både samhället i stort och den enskilde som är i behov av stöd. För att värna både enskilda och den svenska välfärdens långsiktiga legitimitet är det viktigt att vidta de åtgärder som regelverket medger för att stänga ute organiserad brottslighet. Samtidigt ska seriösa aktörer värnas. Organiserad brottslighet behöver motverkas med alla medel så att statens förtroende och resurser värnas, så att välfärdsförmåner går till människor som har rätt till dem och seriösa utövare kan fortsätta bedriva verksamhet av hög kvalitet.

Regeringen utesluter inte att vidta fler åtgärder för att bekämpa organiserad brottslighet i välfärden.

På regeringens vägnar

Anna Tenje

Carolin Jarlehag

Kopia till

Statsrådsberedningen/ SAM

Justitiedepartementet/ DÅ, PO, KRIM, NM

Försvarsdepartementet/ CF

Socialdepartementet/ HC, SAM, SL, SOF

Finansdepartementet/ BA, SKA, OFA K, OFA OU, OFA SFÖ

Klimat- och näringslivsdepartementet/NIM

Arbetsmarknadsdepartementet/ A

Brottsförebyggande rådet

Kriminalvården

Kronofogdemyndigheten

Kustbevakningen

Migrationsverket

Statens Institutionsstyrelse

Socialstyrelsen

Säkerhetspolisen

Tullverket

Upphandlingsmyndigheten

Utbetalningsmyndigheten

Åklagarmyndigheten

Sveriges Kommuner och Regioner

Bilaga 1

Fortsättning adressater

Arbetsförmedlingen

107 67 Stockholm

Bolagsverket

851 81 Sundsvall

Ekobrottsmyndigheten

Box 22098

104 22 Stockholm

Försäkringskassan

103 51 Stockholm

Inspektionen för vård och omsorg

Box 45184

104 30 Stockholm

Pensionsmyndigheten

Box 38190

100 64 Stockholm

Polismyndigheten

Box 12256

102 26 Stockholm

Skatteverket

250 30 Malmö